

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Місцеві фінанси»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	072 Фінанси, банківська справа та страхування Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус навчальної дисципліни	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Курс, семестр	1 курс 2 семестр
Трудомісткість	120 год
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінанси, банківська справа та страхування
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладач:</i> КРАСНИКОВА Оксана, кандидат економічних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 12 <i>e-mail :</i> oksana.krasnikova@pdau.edu.ua
Мета вивчення навчальної дисципліни	Вивчення засад організації місцевих фінансів, їх складу та основ управління виходячи із розмежування функцій і повноважень державних та місцевих органів влади.
Компетентності	Загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. фахові: СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
Результати навчання	ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
Методи навчання	1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: - словесні (лекції, бесіди, розповідь-пояснення), - практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою), 2. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: - інтерактивні методи (дискусії, диспути, круглий стіл). 3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: - методи усного контролю (бесіда, доповідь); - методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота, тестування); - методи самоконтролю (визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу)

Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів. Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади Тема 3. Формування дохідної бази місцевих бюджетів Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання Тема 6. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу та комунального господарства Тема 7. Управління місцевими фінансами в Україні Тема 8. Світовий досвід організації місцевих фінансів																																																																																						
Стратегія оцінювання результатів навчання	<table><tr><th rowspan="2">Назва теми</th><th colspan="6">Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти</th><th rowspan="2">Разом</th></tr><tr><th>Оцінюван-ня</th><th>Виконання вправ на практич-них</th><th>Розв'язува-ння тестів</th><th>Тести</th><th>Завдання самостій-ної роботи (практичні завдання)</th><th>Контрольна робота</th></tr><tr><td>Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів</td><td>2</td><td></td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>7</td></tr><tr><td>Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 3. Формування дохід-ної бази місцевих бюджет-тів</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 6. Фінансова діяль-ність житлово-експлуата-ційного комплексу та ко-мунального господарства</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 7. Управління місце-вими фінансами в Україні</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td></td><td>3</td><td></td><td>11</td></tr><tr><td>Тема 8. Світовий досвід ор-ганізації місцевих фінансів</td><td>2</td><td>-</td><td>2</td><td>10</td><td>3</td><td>10</td><td>27</td></tr><tr><td>Разом</td><td>16</td><td>24</td><td>16</td><td>10</td><td>24</td><td>10</td><td>100</td></tr></table>	Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом	Оцінюван-ня	Виконання вправ на практич-них	Розв'язува-ння тестів	Тести	Завдання самостій-ної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота	Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2		2		3		7	Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	2	4	2		3		11	Тема 3. Формування дохід-ної бази місцевих бюджет-тів	2	4	2		3		11	Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	2	4	2		3		11	Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	2	4	2		3		11	Тема 6. Фінансова діяль-ність житлово-експлуата-ційного комплексу та ко-мунального господарства	2	4	2		3		11	Тема 7. Управління місце-вими фінансами в Україні	2	4	2		3		11	Тема 8. Світовий досвід ор-ганізації місцевих фінансів	2	-	2	10	3	10	27	Разом	16	24	16	10	24	10	100
Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом																																																																																
	Оцінюван-ня	Виконання вправ на практич-них	Розв'язува-ння тестів	Тести	Завдання самостій-ної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота																																																																																	
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2		2		3		7																																																																																
Тема 2. Місцеві бюджети як основа фінансової бази місцевих органів влади	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 3. Формування дохід-ної бази місцевих бюджет-тів	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 4. Система видатків місцевих бюджетів	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 5. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 6. Фінансова діяль-ність житлово-експлуата-ційного комплексу та ко-мунального господарства	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 7. Управління місце-вими фінансами в Україні	2	4	2		3		11																																																																																
Тема 8. Світовий досвід ор-ганізації місцевих фінансів	2	-	2	10	3	10	27																																																																																
Разом	16	24	16	10	24	10	100																																																																																
Політика навчальної дисципліни	Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватись усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist. Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману																																																																																						
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Фінанси, Міжнародні фінанси, Бюджетна система																																																																																						
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни	-																																																																																						

(за потреби)	
Рекомендовані джерела інформації	1. Бюджетний кодекс України від 21.06.11 р., № 2542-III. Відомості Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text 2. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. К.: 2017. 119 с. 3. Волкова Н. І., Волкова В. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з дисципліни «Місцеві фінанси» / за ред. О. А. Лактіонової. Вінниця, 2019. 44 с. 4. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с. 5. Гаватюк Л.С., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О. Фінанси територіальних громад: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 6. Журавльова І. В., Гаврильченко О. В., Полтініна О. П. Фінанси : навчальний посібник [Електронний ресурс]. За заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с. 7. Качула С.В. Фактори модернізації державної фінансової політики у системі соціального розвитку суспільства. Фінансовий простір. 2019. № 1 (33). С. 41-54. 8. Клочан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 142-147. 9. Краснікова О. М. Актуальні проблеми фінансового забезпечення підприємств житлово-комунального господарства. Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (30-31 березня 2017 р.). Дніпро: НІЕТАУ, 2017. С. 477-481. 10. Краснікова О. М. Зарубіжний досвід децентралізації розвитку місцевого самоврядування. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 31 жовтня 2019 р.). Полтава, 2019. С.85-87. 11. Кужелєв М.О. Місцеві фінанси [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. /М.О.Кужелєв, О.В.Неізнана, В.С. Котковський, Л.Я. Шевченко, Ю.Л. Коч; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів, обліку та оподаткування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2021. 45с 12. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р., №2755-VI. Відомості Верховної ради України. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text . 13. Про добровільне об'єднання територіальних

громад: Закон України від 5 лютого 2015 р., № 157-VIII. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

14. Раделицький Ю. О. Місцеві бюджети в умовах поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 312 с

15. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.

16. Юнацький М.О. Конспект лекцій з дисципліни «Місцеві фінанси» [Текст]: ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. фінансів і банківської справи. Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2019. 134 с.

Допоміжні

1. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.97 р., №280/97-ВР. Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Беновська Л. Я. Фінансове вирівнювання в контексті реформи децентралізації влади: проблеми та перспективи. *Світ фінансів*. 2019. № 2(59). С. 85–97

3. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / за заг. ред. І.Я. Чугунова. К.: Глобус-Пресс, 2018. 354 с.

4. Гаруст Ю.В., Толкачов Б.О. Порівняльна характеристика фінансових систем Великобританії та України. *Формула права*. 2017. № 1. С. 5–9.

5. Гордецька Т.Е., Ківшик Ю.І. Зарубіжний досвід формування фінансових ресурсів на місцевому рівні. *Молодий вчений*. 2017. № 1(41). С. 549–563.

6. Європейська хартія місцевого самоврядування : Міжнародний документ Ради Європи від 15.10.1985 : ратифіковано законом України №452/97-ВР від 15.07.97 р. Офіційний вісник України. 2015. № 24. 450 с.

7. Державне регулювання житлово-комунального сектору України. URL: <http://eprints.kname.edu.ua>

8. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с

9. Катан Л. І., Качула С.В., Демчук Н. І., Павлова Д. К. Формування місцевих бюджетів в умовах реформування суспільних фінансів України. *Агросвіт*, № 3, 2020. С. 3-12.

10. Клочан В.В., Мірошник В.О., Надточий К.П. Особливості об'єднання територіальних громад в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 142-147.

11. Краснікова О. М. Місцеве господарство: проблеми та шляхи вирішення. *Проблеми та*

перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах : збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15–16 квітня 2021 року). Полтава : ПУЕТ, 2021. С. 34-37.

12. Краснікова О. М. Територіальна громада як суб'єкт місцевого самоврядування в Україні. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році (м. Полтава, 14 травня 2021 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2021. С. 88-89

13. Краснікова О. М. Проблеми об'єднаних територіальних громад та напрямки їх вирішення. III Міжнародна науково-практична конференція «Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку», 28-29 квітня 2021 р., Херсон, 2021. С. 413-414.

14. Луніна І. О. Фонд регіонального розвитку України в умовах євроінтеграційних процесів. *Фінанси України*. 2018. № 1. С. 47-61.

15. Механізми адміністративно-фінансової децентралізації: світові практики та напрямки їх імплементації в Україні: наукова доповідь / наук. редактор І.З. Сторонянська. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України", 2018. 106 с.

16. Особливості державного регулювання житлово-комунального господарства України. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/12.pdf

17. Перевознюк В. Фінансова політика місцевого самоврядування: теоретичний аспект. *Світ фінансів*, № 2(19), 2019. С. 109-117.

18. Про внесення змін до методики формування спроможних територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 січ. 2020 р. № 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2020-%D0%BF#Text>

19. Сидорович М. Муніципальні фінанси : навч. посіб. для студентів вищ.навч. закл. Київ : НаУКМА, 2021. 68 с.

20. Сокровольська Н. Я, Дембіцька А. В. Використання ефекту синергії в управлінні фінансово-економічним розвитком громади. *Вісник ХНУ*. 2019. № 5 (69). С. 589-592.

21. Територіальний розвиток і регіональна політика: виклики та пріоритети сталого ендogenous зростання регіонів України в умовах сучасних реформ: наукова доповідь / наук. редактор В.С. Кравців. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України", 2018. 157 с.

22. Чугунов І.Я., Макогон В.Д. Бюджетна стратегія в умовах економічних перетворень. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 5. С. 5-18.

Інформаційні ресурси

	1. Сайт ДПСУ. URL: https://tax.gov.ua/ 2. Сайти періодичних видань: «Вісник державної фіскальної служби України», «Фінанси України», «Місцеве самоврядування». 3. Сайт Державної Казначейської служби України. URL: https://www.treasury.gov.ua/ua
Рік введення	2023

Додаток 1

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти 072 ФБССбд2023стн

Форми контролю знань успішності ЗВО	Шкала та критерії оцінювання результатів навчання
опитування	Діапазон 0-2 бали за кожне питання: - 2 бали - здобувач вищої освіти надав відповідь, що свідчить про здатність визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 1 бал - здобувач вищої освіти надав часткову відповідь, що свідчить про здатність визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування; - 0 балів – студент не надав відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність вмінь визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури
Розв'язування тестів	Діапазон 0-2 балів - 2 бали (80-100%)- правильне виконання тестових завдань, що демонструє вміння визначати та розуміти визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування

	- 1 бали (50-79%)– в цілому правильне виконання тестових завдань, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 0 балів (менше 29%)- студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання
Виконання вправ на практичних заняттях	діапазон 0-4 бали: - 4 бали - правильне виконання, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 3 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 1-2 бали- розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання
Виконання завдань самостійної роботи	Денна форма навчання: (практичні завдання - діапазон 0-3 бали): 3 бали - правильне виконання, що демонструє вміння визначати та розуміти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування 2 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння визначати та розуміти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 1 бал - розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння частково визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання
Виконання контрольної роботи	(контрольна робота – діапазон 0-10 балів): Теоретичне питання (від 0-5 балів) 4-5 бали - правильне виконання, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування 3 бали- розв'язання із незначними помилками, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 1-2 бали- розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання Практичне завдання (від 0 до 5 балів): 5 балів - правильне виконання, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх

	структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування 3-4 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 1-2 бал- розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, - 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання
Виконання тез	(За підготовку тез: діапазон 0-10 балів): 10 балів – підготовка тез, що демонструє вміння визначати та розуміти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури, знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування - 0 балів – в разі відсутності тез, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання